

ПРИНЦИПИ І ЦІЛІ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

Дехтяренко К. О.

здобувач другого року

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

кафедри морського та міжнародного права

Міжнародний гуманітарний університет

Науковий керівник: Громовенко К. В.

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри морського та міжнародного права

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Принципи і цілі освітньої політики Європейського Союзу формуються на основі ідеї єдності в різноманітності, коли кожна держава-член зберігає національну автономію в освітніх питаннях, але водночас зобов'язується сприяти досягненню загальносоюзних цілей, передбачених установчими документами ЄС. Правовим підґрунтям сучасної освітньої політики Союзу є статті 165–166 Договору про функціонування Європейського Союзу, де визначено, що повноваження ЄС у сфері освіти є переважно координуючими і доповнюючими, а основна відповідальність за зміст та організацію освітніх систем залишається за державами-членами [1, р. 112].

Цілі освітньої політики ЄС визначаються необхідністю забезпечення конкурентоспроможності європейської економіки знань, сприяння особистісному розвитку громадян, мобільності молоді, взаємному визнанню кваліфікацій, підтримці соціальної згуртованості та розвитку громадянства ЄС. Освіта вважається фундаментальним елементом європейської інтеграції, що сприяє формуванню спільної ідентичності, міжкультурного діалогу та зміцненню демократичних цінностей [2, р. 57].

Основними принципами, що лежать в основі освітньої політики ЄС, є принцип субсидіарності, який забезпечує повагу до освітньої автономії держав-членів; принцип координації політик, який реалізується через механізм відкритого методу координації; принцип забезпечення якості та доступності освіти для всіх; принцип навчання впродовж усього життя як інструменту соціальної інклюзії, зайнятості та активного громадянства [3, р. 101].

Інституційно реалізація цілей освітньої політики ЄС забезпечується через діяльність Європейської комісії, Ради ЄС, Європейського парламенту, а також спеціалізованих агенцій, зокрема Європейського центру

розвитку професійної освіти (CEDEFOP) та Європейського фонду освіти (ETF). Координація політик держав-членів здійснюється в межах програм «Освіта і навчання 2020», «Європейський простір освіти», а також рамкових програм, таких як Erasmus+ [4, p. 23].

Системне закріплення цілей відбувається в стратегічних документах, як-от Копенгагенська, Болонська, Паризька декларації, які, попри свою м'яку правову природу, мають значний вплив на розвиток національних освітніх систем через політичне зобов'язання дотримуватися узгоджених підходів [5, p. 17]. Розвиток єдиного європейського простору освіти супроводжується імплементацією інструментів забезпечення прозорості, таких як Європейська рамка кваліфікацій, система ECTS, Europass, що сприяють академічній мобільності та працевлаштуванню в межах внутрішнього ринку [6, p. 71].

Сучасна стратегія ЄС в освітній сфері орієнтується на цифровізацію навчання, розвиток зелених компетентностей, інноваційне викладання, а також інклюзивність, що охоплює доступ до освіти осіб з уразливих соціальних груп. Такий підхід відповідає загальній меті ЄС – побудові сталого, інноваційного, справедливого суспільства знань, яке базується на фундаментальних цінностях демократії, прав людини та поваги до культурного розмаїття [7, p. 89].

Отже, освітня політика Європейського Союзу є прикладом гнучкої моделі міжнародного правового регулювання, в якій поєднуються м'яке право, стратегічне планування, міжінституційна співпраця та політична солідарність держав-членів, орієнтована на формування спільного гуманітарного простору.

Література:

1. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. *Official Journal of the European Union*. 2012. 147 p.
2. Hartlapp M. Soft Governance in Education: The Open Method of Coordination in the EU. *European Journal of Education*. 2021. Vol. 56, No. 2. P. 51–67.
3. Devitt K. European Education Policy and the Governance of Knowledge. London : Palgrave Macmillan, 2019. 226 p.
4. European Commission. Erasmus+ Programme Guide 2023. Brussels : Publications Office of the EU, 2023. 87 p.
5. Paris Declaration on Promoting Citizenship and the Common Values of Freedom, Tolerance and Non-discrimination through Education. Council of the European Union, 2015. 7 p.
6. Cedefop. European Qualifications Framework : Handbook. Luxembourg: Publications Office of the EU, 2018. 102 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-522-1-8>

ПУБЛІЧНІ ДОХОДИ ВІД КОНФІСКОВАНИХ АКТИВІВ: ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА МЕХАНІЗМИ РОЗПОДІЛУ

Захаров С. В.

аспірант кафедри фінансового права

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

З початком повномасштабної збройної агресії РФ проти України питання вилучення, конфіскації та подальшого управління активами, пов'язаними із державою-агресором, набуло першочергового значення. Ці активи розглядаються не лише як об'єкти санкційної чи кримінально-правової відповідальності, а і як потенційне джерело публічних доходів держави. Проте досі відсутнє чітке фінансово-правове визначення їх статусу, а також прозорі механізми їх обліку, розподілу й включення до системи публічних фінансів.

В даний момент гострим є питання дослідження правової природи конфіскованих активів як елементу публічних доходів та аналіз чинних механізмів їх розподілу у фінансовій системі України.

У фінансово-правовій науці публічні доходи визначаються як сукупність усіх грошових надходжень до державного та місцевих бюджетів, державних цільових фондів, що формуються на основі законодавчо визначених платежів, а також інших джерел публічного фінансування. Відповідно до Бюджетного кодексу України доходи поділяються на податкові, неподаткові та трансферти [1]. Конфісковані активи поки що не виокремлені як самостійна категорія.

Санкційне законодавство передбачає передачу таких активів у власність держави [2], що створює підстави для їх правового визнання частиною публічних доходів – із відповідними наслідками для бюджетного планування, звітності та нагляду.

Правове підґрунтя конфіскації майна закладено у Законі України «Про санкції» [2] та Кримінальному кодексі України. Санкційне вилучення майна здійснюється на підставі рішення Вищого антикорупційного суду за поданням Міністерства юстиції або РНБО [4].